

ПРАЦЯГВАЕМ УСЕБЕЛАРУСКІ МІТЫНГ!

Зараз-жа практычна рыхтуйцеся да суботніка!

Менш агульных разважанняў, больш дзелавой падрыхтоўкі.

Прамойцаў запісалася шмат. Мітынг працягваецца. Хто жадае запісацца на слова?

Адна заўвага.

(Прамова прадстаўніа рэдакцыі газеты „Чырвоная Зямля“).

Наш „мітынг“ сваю карысную справу ўжо пачаў рабіць. Рэчам мітынгавых прамойцаў весткі аб практычнай падрыхтоўцы да суботніка, аб тэхнічным „узброеным“ ячэем у гэтых адносінах.

Гэта—справа добрая.

Але побач з гэтым неабходна ў ва ўсёй арганізацыі зрабіць такі настрой, што падрыхтоўка надыходзячага свята—гэта ня звычайная „хвілінная“ кампанія, што гэта справа, якая ў нашай бягучай рабоце павінна зьявіцца адной з асноўных.

У першую чаргу гэта датычыцца да нашага актыву, у часткі якога яшчэ прыкмятаюцца ня зусім уважлівыя адносіны да падрыхтоўкі да свята.

Гэта таксама датычыцца і да суботніка. У хуткім „пожарным“ парадку мы нічога зрабіць ня зможам—зараз не 1919 год. „Што пасееш, тое і пажнеш“. Ад падрыхтоўкі залежыць тры чвэрці поспеху.

Мы нашу каротенькую заўвагу робім у сувязі з тым, што гутаркі з ячэйковымі працаўнікамі паназалі, што ёсць яшчэ таварышы, якія асабліва з папярэдняй падрыхтоўкай не сьпяшаюцца, якія кажуць, што „падрыхтоўка ня воўк, у лес не ўцячэ“.

У „лес“ мабыць падрыхтоўка і не ўцячэ, а тое, што падрыхтоўка сьвята пры такіх адносінах можна праваліць—дым гэта да факт.

Аб гэтым трэба памятаць.

Ладзім паравоз.

БАБРУЙСК. (Наш. кор.). Пастанова ЦК УсёлКСМ і АКСМБ узварушыла ячэйкі.

Падрыхтоўка распачалася... Аб выніках можна толькі часткова судзіць.

Акругном абвясціў конкурс на лепшую ячэйку на гаспадарчай працы на вытворчасці і ў вёсцы па сельскай гаспадарцы.

Некаторыя ячэйкі асобна рыхтуюць падарункі, лесазавад у Бабруйску і моладзь Жлобінскага дэпо ладзіць СТАРЫ ПАРАВОЗ, які 25-га кастрычніка ПАБЯЖЫЦЬ ПА РЭЙКАМ.

Ужо вядзецца кампанія па ўцягненню старых рабочых у суботнік. Вось пакуль што частковыя вынікі.

Піонэры таксама павінны ўдзельнічаць.

Прамова тав. Адзіна.

(Старшыня ЦБ юных піонэраў)

Юныя піонэры—яшчэ Кастрычніка—аб суботніках, якіх праводзіў Комсамол у 1918-1920 годзе, амаль ня ведаюць, ім было тады яшчэ некалькі мала год, але дзякаваць жыццю павінны яшчэ і тады, і ў нашай дэмакратыі.

Ші адзіна з таварышамі прасіў сваю матку, каб дастала хоць кроху хлеба, або булібы, хоць і скуру або кроху вагутаў, толькі тады піянікі тады і асабліва год тады ў 1921 пакараў многа баспрытульных.

Падарунак рабоча-сялянскай моладзі да 10-годдзя Кастрычніка ня можа прайсці міма піонэрскай арганізацыі. Нам патрэбны такія асабліва і героічнай барацьбы.

рабочай і сялянскай моладзі ў часы грамадзянскай вайны на фронце, але і на гаспадарчых фронтах—фабрыка, завод, чыгунка, суботнікі і інш.

Вельмі вялікае поле дзейнасці мы маем для піонэраў вёскі на нашым вялікім дабрабыту.

Атрад павінен дабіцца зарплат ад камсамольскай ячэйкі, каб яна вызначыла яму работу, работу павольную для піонэрскага ўзросту. Па думцы ЦБ ЮП такой работы хоць усеім атрымаць.

Трэба палюбіцца, каб грамадзянскія студэнты былі абслугованымі кампаньёнамі і асям, таварышамі на дасягненні мажлівасці прасочвання бруднай валаі з павольна імі ў студэнцкую работу пераабраць са школьнымі студэнтамі.

Нясправа, у гэтых дэсу, былі пасаджанымі дрэвы на шаток. Гэтыя дрэвы ў большасці паламаны, а піонэры аб гэтым чамусьці не падумалі, трэба ведаць кожны, падрыхтаваць, каб такім парадкам пазбавіцца ад паломкі, абкаціць дрэвы грамадзянскі садоў.

Дарогі і масты ў большасці месц паламаны, а то пабудаваны пельмі дрэнна, ніхто ня можа гарантаваць сабе ад якой-небудзь наломкі—работы і тут на пуні.

Высокае піскам мала сельсавету хатычэцкага, каб такім чынам пазбавіцца ад граў, якое заўсёды каля іх памяшканняў на вушы, а чаму таксама ня прывесці ў такі-ж парадок двор свайго бацькі, чаму-ж гэтага не рабіць бедняку свайго вёскі.

Горш справа будзе абстаць у гарадзкім піонэрамі, бо на фабрыцы, або на заводзе такой работы, якую маглі-б выконваць піонэры, вельмі мала, а гэтай прычыны ня лічым патрэбным піонэраў прылігаць толькі там, дзе вольнае патрэбным камісія пры прадпрыемстве на правядзенню суботніка.

Мы ўтвараем артыстычны „панядзела“.

Прамова т. Табайніна.

(Старш. ЦП Саюзу працмастацтва).

Таварышы! Наша моладзь Саюзу працмастацтва ня можа асобна арганізоўваць суботніку. Аб'яднаўшыся з астатнімі працаўнікамі, мы можам утвараць артыстычны панядзела, які і зьявіцца нашым суботнікам.

Мы прыбавім старэйшых працаўнікоў, і пастараемся зрабіць так, каб наш „панядзела“ даў сапраўды што-небудзь рэальнае.

Гэта аб самым суботніку, а да яго, мы таксама шмат чаго можам даць.

Мы дадзім оркестры на час працы, мы арганізуем армію фото і кінопрацаўнікоў для адбівання суботніку.

Найважнейшая справа—лепшыя традыцыі цяжкіх дзён Рэспублікі будучы пакавані на акрэне.

Канчаю сваю прапанову, абяцаючы камсамольскаму суботніку магчымае падтрыманьне.

Скончым недабудава-ную школу.

Прамова т. Жука.

(Селянін вёскі Жунаўкі Лапцкага сельсавету, Асіпаўіцкага раёну, Бабруйскага акругі).

Жукаўку нашу сьцяной густо абкружаюць лясныя непраходныя...

Кожную віну хлопцы арцелямі ўздзілі на працу.

А суботнік будзе ўвосьня ці можам, мы арганізаваць яго. Трэба адкаваць, што зможам, утворым арцель: тым, што маюць коней, будуць адвозіць лес, а тым, хто ня маюць—будуць грузіць.

Аб жарысцы ня варта гаварыць, пагрукка і адвозка лесу добра аплываецца.

Хачу я яшчэ некалькі слоў сказаць аб нашым падарунку да Кастрычніка. Бяспэ у нас школа ў м. Лапцках, будуюцца яна ўжо з 1925 г. і па гэтыя дні стаяць бяспэ.

Некалькі ячэек могуць арганізаваць і дакончыць пабудову школы.

Усебеларуская нарада сялян.

15 удзельнікаў актыўна абгаварвалі пытаньні суботніка.

„Суботнік на вёсцы павінен працягнуцца некалькі дзён“.

Што гавораць аб суботніку, гаспадарчых падарунках і аднаках выліска дзесяцігоддзя нашых сялян.

Мы ўжо чулі прамовы на мітынг, мы чулі прамовы гаспадарчых працаўнікоў на спецыяльнай нарадзе, прысьвечанай суботніку...

І ўсё-ж цікава думка саміх сялян, якія амаль што ўсе слова суботнік чулі ў пырышчы.

Вось для гэтага была і склікана рэдакцыйная газета „Чырвоная Зямля“ невялічкай нарада ў Цэнтральным Менскім Доме Селяніна.

Як і заўсёды, на нарадзе, было некалькі ўступных слоў...

Старыя дзяды і ў агрэбных сьвітках і кіжкімі, каўначкамі і рукамі і малодзія хлопцы на працягу больш як гадзіны вялі спрэчку.

Вось гаворыць хлапец Ма-жэмскі з Юркавай-Сьцяны (Дзельскага раёна, Полаччыны).

— Некалькі месцаў, год і дзён нам гавораць і прапануюць—рамантуецца дарогі. Смытайце любіба селяніна з любівай вёскі, ці зрабіў ён што-небудзь у гэтых адносінах. Адзас будзе нам выданы—нічога. А чаму нічога. Ні таму, што селяніна не сьвязаюць, ці праца цяжкая, а таму, што некаму арганізаваць. РВК звычайна да гэтага адносіцца, на казёнаму: нам што, на ім сьвядзім. Такое становіцца і ў нашай вёсцы. Каб адрамантаваць дарогу, зрабіць не прыгоднай, патрэба невялікая падчынка, пакасаць ці ў некаторых месцах па парм сьнегу.

Селянін адзін асабіста ніколі ня нойдзе дадзіць. Вёску ўсю некаму арганізаваць, а праца невялікая...

Ці, напрыклад, адзёны і прыходзіцца аб'яжджаць балюцістыя, ніякія месцы на дарозе, аб'яжджаючы зварачаем на сенажаць на поле, вусюць яго, а чаго прасцей—засінаць гэтыя месцы і канаўку пракапаць.

Патрэбна ініцыятыва і арганізацыя, вельмі чаму суботнік сустрапе сапраўдную на справе падтрымкі ўсяго селянства.

Бажэмскі гаворыць яшчэ аб адной цікавай і значнай прапанове.

Гэта аб „дзілліках“.

„Дзіллікі“,—месца, дзе некалі селі лес, і яна засталася неапрацаванай. Згаварыўшыся з лясніцтвамі, з РВК, на дзілліках можам арганізаваць суботнік, які дасць шмат грошай.

Прапановы Бажэмскага нарада падпарадкоўвае ўсебаковай крытыцы, нарэшце, прасіць заваіць, што суботнік патрабуе падрыхтоўкі, і ў вёсцы, калі ўзята якая-небудзь вялікая работа (рамонт школы ці інш.) суботнік павінен цягнуцца некалькі дзён, пакуль пачатая праца ня будзе скончана.

Спярэчкі ідуць...

Янчанка Паўла (Забалоцні сельсавет, Аршанскага раёну).

Лічыць, што лепшай дзелавітай аднакай Кастрычніка будзе тое, калі селянінства атрымае добрае насенне.

— А насенне атрымаць добрае, найважнейшая карысць; нашыя бедныя палеткі, змораныя трохпалкаю, ад сорных траў, ой, як страдаюць...

Нарада завяршылася... Словам, насенне, травы, трохпалка, узялі сілы

гадовы, што трэба, дык трэба, але-ж зер-наатысціліся пунты далёка.

— А пачакайце, браткі, чуць не па-быў,—зьявіваюцца, кажа Казэмскі.

— Гэта-ж у нашай вёсцы тра было-б чырвонаярмейкам дапамагчы, які бедныя мучацца, некаторыя болей ня маюць, па-дзім заараць траба.

Няшта сказаў у аб апале для школы. Слова, кінула несправа, атрымлівае 15 дзён абавязаньня.

Апал для школы. Звычайны апал і яго ніжжа дастаць; цяжка дастаць праз непраходныя папярковыя гущчы „ры-каўскіх“ жанцаў.

— Хоць у лоб бі яму, а ён не дас для школы апалу.

І нарада патрабуе папярэдняй згава-ранасці з лясніцтвамі аб водпуску апалу для школы, бо яго часценька не даюць (Аршанскага раёна). І вёскі цалкам бярэцца выбіць на суботнік, на зага-тоўку апалу для школы.

Сіняўна Антон. (Асіпаўіцкі раён, Бабруйскага акругі).

Гаворыць аб пажарных дружнах; яму прыходзіцца ісьці на Бабруйшчыне і Барысавшчыне. І на працягу 40 вёрст, ані ў воднай вёсцы на сустраі пажарнай дружны.

— Трэба іх арганізаваць...

— Але ўсё трэба,—скажа нарада,—і на рэшце згаджаюцца,—дас ёсць маг-чымасьці і сродкі—арганізаваць, а дас няма, трымаць сувязь з тымі, якія маюцца.

Казаной Раман. Саўхоў „Сірын-шчына“, Талочынскі раён, Ар-шанскага акругі).

Гаворыць, што работ для суботніка ў саўховах можна шмат знайсці. Але толькі суботнік павінен быць не можа хут-чай.

Квакоў Раман прапануе арганізоў-ваць машыныя і малочныя тава-рыствы.

Нарада гаворыць, што польга аргані-зоўваць малочныя таварыствы там, дзе няма коопэрацыі. Некаторыя даказваюць, што магчыма толькі папярэдня высьвят-ліўшы аб'ёмы і колькасць малака. Большасць удзельнікаў лічыць, што таварыствы можна арганізаваць усе-ж і там, дзе няма коопэрацыі.

(Астатнія матэрыялы ў чарговым нумары).

Сёння--першы дзень агляду абутковай фабрыкі.

Ці праў дырэктар фабрыкі, які кажа, што моладзь працуе дрэнна.

Чакаем водгукаў таварышоў. Якая думка па гэтым пытанню дарослых рабочых.

У аглядзе павінны прыняць удзел усе рабочыя і работніцы. Толькі пры гэтай умове агляд дасць добрыя вынікі.

Наш заклік.

Да рабочых і работніц Менскай абутковай фабрыкі.
Таварышы!

Радыкальна-Камсамольская газета «Чырвоная Зямля» рашыла правесці агляд нашата прадпрыемства.

Агляд будзе прадаўжацца тры тыдні. Гэта асноўная мета: па-першае--высветліць, як моладзь удзельнічае ў вытворчым працэсе, як яна асабіста вырабляе імі прадукцыю, узаемаадносіны паміж моладдзю і майстрамі, а таксама са ўсімі дарослымі рабочымі. Па-другое--думаць ўсіх рабочых і работніц аб рабоце камсамольскай арганізацыі, аб тым, якія недахопы ў апрацоўцы трэба выправіць, якія дасягненні нававіць і па-другое, які быў моладзь, працуючы на фабрыцы (жыццё, нававіны ва сферах фабрыкі, адносіны і сім'я, ці разумна расходуюцца заробак, якія ёсць адмоўныя бакі ў быццё моладзі).

Высоўваючы гэтыя два пытанні, як асноўныя, радыкальна-Камсамольская газета, што агляд павінна ахапіць усе вытворчыя жыццё фабрыкі, усе радасці і горкія моманты жыцця-быцця.

Выявіўшы дасягненні і недахопы нашай фабрыкі, як дасягненні Кастрычніка, адна з асаблівасцяў агляду.

Як мы думаем правесці агляд і ў чым ён будзе заключаны?

У часе агляду на фабрыцы увесь час будзе

дзе знаходзіцца ў паміжважкіх вяртаннях выдання радыкальна-Камсамольскай газеты «Чырвоная Зямля». Агляд можа ўдзяцца толькі тады, калі ўсе бачныя выключэнні рабочых і работніц прымуць у іх удзел.

Калі жак--рабочым і работніцы--на апрацоўцы прычыны цяжка напісаць даклад, дык вядзецца ў клуб да прадстаўніцкай выязной радыкальна-Камсамольскай газеты, якая запіша думкі выказаныя вамі. Дасягненні могуць быць напісаны на той момант, на якой вам лягчэй гэта зрабіць.

Наш матэрыял--дасягненні, водгукаў на апрацоўку і дасягненні таварышоў будзе друкавацца ў «Чырвонай Зямлі» і фабрычнай пазнаменнай газеце.

На кожную прапанову рабочага ці работніцы будзе давацца тлумачэнне адміністрацыі, фабрыцы ці апрацоўшчы.

Ні адна прапанова, ні адна парада не застаюцца без увагі. Кожная прапанова, кожная парада будзе уважліва разглядацца.

Яшчэ раз мы звяртаемся ўсіх рабочых і работніц прыняць удзел у аглядзе. Без удзелу ўсіх нас--агляд застаецца толькі пустой абавязкай.

Няхай жыццё ўдася ўсіх рабочых і работніц у аглядзе.

З таварыскім прывітаннем:

Радэцыя газеты «Чырвоная Зямля».

Ня досыць сур'ёзна адносяцца да працы.

(Аб моладзі фабрыкі).

У нас на абутковай фабрыцы ў сучасны момант налічваецца ўсяго 100 чалавек вытворчых рабочых. Значнае месца сярод іх займае моладзь. Большасць з іх разам з браньню дасягае 45 проц. агульнага ліку рабочых.

Наша фабрыка існуе ўсяго 3 гады. Моладзь, якая працуе на фабрыцы, аб'явілася раней у савету рабочых. Цяжка было ёй прымаць да механізацыі фабрыкі.

Калі мы паглядзім на тым дасягненні, якія мае фабрыка да гэтага часу, дык трэба казаць, што значная частка іх прыпадае на моладзь.

Але ў некаторых застанецца яшчэ старадаўняя перажыты. Асабліва тым сур'ёзна адносяцца да працы, якіх патрабуе фабрыка.

Наглядаюцца недэцыплінаванасць, неахайнасць, асабліва ў нацыянальным аддзяленні. Моладзь у час працы пераключаецца, займаецца дрэннай гутаркай. Пераключаецца ў працы сталымі рабочымі.

Наглядаюцца дрэнныя адносіны да старэйшых рабочых. Нават паміж сябе няма ў моладзі добрых адносін у часе працы. Праўда, за апошні час гэта наглядзецца больш рэдка.

Значны процант моладзі працуе на фабрыцы на кваліфікаванай працы, астатнія на некаваліфікаванай.

Гэта тлумачыцца тым, што на нашай фабрыцы не патрабуюцца шмат кваліфікаваных рабочых. Заробная плата моладзі ў сярэднім дасягае 70 руб. у месяц.

Коль у нас і брань--10 чалавек. Яны прымацаваны да майстроў, якім плацяць за абучэнне вучняў.

Некаторыя з брані маюць добрыя поспехі,--самастойна працуюць.

Трэба адзначыць, што некаторыя майстры дрэнна і наўважліва адносяцца да абучэння вучняў.

Але наогул дасягненні ніякія.

Дырэктар фабрыкі

Шэрман.

Абучэнне брані наладжваецца.

Усяго на фабрыцы працуе 8 чалавек брані і адзін з іх брань. З іх ліку 3 пераросткі, якія яшчэ не атрымалі кваліфікацыі.

Абучаюцца вучні без праграмы. Абучэнне ставіць сваёй мэтай даць кваліфікацыю на адной машыне.

Па рознаму ідзе абучэнне вучняў па аддзяленнях.

У машынным аддзяленні ўжо другі год працуе 3 вучні. Іх паслядоўнаму абучэнню пераключаецца тое, што вучань і майстар працуюць на адной машыне. Накуль майстар надрыхнуе запас, аб'явіцца на стані без работы, вучань выконвае падсобную працу: устаўляе шпількі ў машыну. Толькі тады, калі запас ёсць, майстар перадае машыну вучню і сочыць за яго працай. Але гэта выхадзіць вельмі рэдка.

Напр., вучню Гарысону, які прымацаваў да майстра Цырліна, прыходзіцца работка на машыне на больш 2-3 гады ў тыдзень.

А вось вучань Бабоўскі, які разам з майстрам працуе на 3 машынах, хутка кваліфікуецца.

У той час, як другім вучням экспертна-вучнёўскай камісія нававіць разрад праз кожныя 6 м-цаў, яму-ж па яго заставе раней нававіць разрад. Хлапец ужо добра працуе.

Вучні падготовачнага аддзялення маюць кожны сваю машыну. Але да гэтага часу ім усё даваць некаваліфікаваную работу і абучэнне праходзіць марудна.

Пытанне гэта было пастаўлена на пасаджэнні заводу і месяц таму наладжана станавіцца вучню наладжвацца. Абучэнне наладжваецца.

У штампавальным аддзяленні працуе адзін вучань. Там маюць кваліфікаваных

машын. Але пакр'іху вучні абучаюцца кваліфікацыі свайго аддзялення.

Добра абстаціць справа з абучэннем вучняў у спецыяльным аддзяленні. Там майстар працуе памесчна. Затое добра абучае вучня і на прадзёх на гэта кампенсацыя.

Большая частка вучняў атрымлівае заробак па 3 разраду, 2 па чырвоную і 1 па другую.

Калі вучань дасягае 5 разраду ён з брані пераводзіцца ў штат.

Праз 4--5 месяцаў пераросткі будуць разбірацца.

А. Шляпачнікаў.

У вольныя хвіліны.

У нацыянальным аддзяленні дрэнна. Хто тут вінаваты?

Нядаўна на пасаджэнні брані ачыі камісія сумова і актывам стала пытанне аб нававінках камсамольцаў у нацыянальным аддзяленні. Там высветлялася, што большая частка вымоў, якія выносіцца адміністрацыяй рабочым за спазненні на работу, за павольнасць і іншыя дурныя ўнутрыфабрычныя рэжымы, падаюць на моладзь нацыянальнага аддзялення.

І хоць некаторыя з моладзі і казалі, што бываюць выпадкі, калі яны атрымліваюць вымоў на маючы на гэта падставы (пры спазненні на 5 хвілін, давалі вымову за спазненне на 25 хвілін і інш.) але гэта толькі выпадкі, а наогул гэты факт аб вельмі гаворыць.

Дарослыя рабочыя скардзіцца на моладзь, што яна пераключаецца ім работай. Кідаюцца класам, і іншымі рэчамі, вядзе маршэўныя гутаркі.

Адзін стары рабочы нават раз заваў заважыць фабрыку, што на прыходзе за-

тра на работу. Чаму гэта?--пытае загадчык. Рабочы нічога не адказаў. Пазней выявілася, што з прычыны дрэнных адносін да яго моладзі.

Моладзь у сваю чаргу скардзіцца на дрэнныя адносіны да яе майстра Шыманскага.

Накуль што адносіны паміж дарослымі рабочымі і моладдзю ў нацыянальным аддзяленні дрэнныя.

Хто тут вінаваты?

Міжнародны агляд.

Балбатня Лігі Нацый.

Ліга Нацый бясцільна ў пытанні разброеньня. Разброенье на мове буржуазіі--гэта хлусня і фальшывасць. На словах разброенье, а на справе павальнае арміі і марскога флэту. На пасаджэннях Лігі Нацый Чэмпіёны праводзіць свае пляны, накіраваныя супраць СССР.

Пускаюць пыл у вочы працоўных.

Пры сучасным напружаным міжнародным становішчы, наміраецца пасаджэнне Лігі Нацый, па якім абавязваецца пытанне аб забеспячэнні міру, асабліва-б павольна мець вытварыць міжнароднае знамя.

Аднач, гэта не так. Чым больш імперыялісты рыхтуюцца да новых боёў, тым больш заўсёда яны пускаюць у ход балбатню аб ім, нібыта, выключна «мірных» намерах.

І буржуазныя друк, і шмат конференцый капіталістычных дыпламатаў сыстэматычна займаюцца абманам народных мас, каб увесці іх у абуду адносна сапраўдных намераў і каб нахлусціць аб «міру і саблюдзенні ўсіх народаў» вельмі шапаву падрыхтоўку да новых войнаў.

Комедыя разброеньня мае ўжо досыць доўгую гісторыю.

Пытанні разброеньня не адзін раз прымагалі ўвагу Лігі Нацый.

Ні адзін раз--жэнеўскія «міраробцы» безнадзейна гутарылі на тэмы аб гандлі зброй, аб абмене ваеннымі ведамі, газавымі і марскім разброеньні.

Гісторыя балбатні па разброеньні.

Яшчэ ў верасні 1919 году паміж капіталістычнымі краінамі была падпісана

пацэна падаць адносна маітабу іх уброеньня і стану тых галін прамысловасці, якія могуць быць скарыстаны для вайны.

Але ўсё гэта ёсць не што іншае, як хлусня і фальшывасць.

Лігі дуралі мог бы хоць на хвіліну дапусціць, што генеральны штаб Англіі, Францыі, Нямеччыны, Польшчы і г. д. пачынуць паведамляць аб сваіх ваенных плянах.

Вядома, яны іх трымаюць у сакрэце. Як-жа выкруціцца чыноўнікам Лігі Нацый з гэткага становішча?

Вельмі проста. Усе тым паведамленні, якія друкуюцца ўрадамі, сакратарыят абірае і, выдае ў выглядзе ваеннага штогодніка.

Праўда, усім асіа, што дзяржавам захоўваюць свае паліны адносна размяраў сваёй ваеннай зброі.

На гадзінцы на гэта, Ліга Нацый прыняла, што выданы ваеннага штогодніка і ёсць пачатак выпраўнення тако артыкулу свайго статуту, які павінен падаваць вышэй. І на гэтым супакоіліся.

Такім чынам, у справе абмену ваеннымі ведамі Ліга Нацый не дасягнула ніякіх вынікаў.

Газавая вайна была забаронена яшчэ, да пачатку імперыялістычнай вайны 1914 году. Тым ня менш, гэта не перашкодна пусціць газ у ход. Пасля сканчэння імперыялістычнай вайны забаронены газавыя вайны было паўтара-на ў Версальскім угаворы і іншымі міжнароднымі ўгаворамі.

Урошце, гэта было забаронена і ў пратаколы Лігі Нацый, які быў падпісаны ў 1925 годзе.

На гадзінцы на ўсё гэта, усе буржуазныя дзяржавы рыхтуюцца да ўжывання газу ў будучых войнах.

Артыкул статуту Лігі Нацый кажа:

«Сабры Лігі павінны адкрыта абме-

Значыць і па гэтай пытанню, на пытанню ў газавыя барацьбы з хімічнай вайной, Ліга Нацый на мае ніякіх дасягненняў.

Пасторыя марскога разброеньня яшчэ больш цікава.

Яна пачалася ў жніўні 1922 году і апошнім ле этапам ахучаецца «трой-сцьдзённая» канферэнцыя, якая адбылася ўлетку гэтага году ў Жэневе.

На гэтай апошняй канферэнцыі трэба было, па іх плянах, вызначыць для Залучных Штатаў Амерыкі, Англіі і Японіі магчымыя нормы марскога флэту.

Але зрабіць гэтай канферэнцыі нічога путнага, што-б ашло да абмежавання росту марскога флэту паміжнародных краін--не ўдалося.

Англія не згадзілася з прапановай Амерыкі аб абмежаванні свайго флэту.

Тэма сама і Японія.

Значыцца балбатня і марскога разброеньня скончылася ў пустую.

І як пасля ўсё гэтага могуць вяртацца гэтыя соцыял-агэдыі аб тым, што пасаджэнне Лігі Нацый прымае добрую паставу аб разброеньні і бясцільнасці.

Хіба-ж яны сыхаюцца і на бачаль, што на працягу вельміх гад ідзе балбатня аб разброеньні, а на справе кожная капіталістычная дзяржава ўсё больш і больш рыхтуе свае сілы да новай сусветнай бойкі.

Ліга--бясцільна забяспечыць мір.

Як пазнаў ідаўны пленум Лігі Нацый, кожная з буйных капіталістычных дзяржаў жадае, каб мерапрыемства на забеспячэнні міра аднавілі, раней усяго, не інтарэсам.

Словы і справы.

(Астрашчці Гарадок).

Актывісты будзе тым аўтарытэтным сарод камсамольцаў і беспартыйных--калі будзе сам прыкладным ва ўсіх адносінах.

Вось сакратар ачыі пры профсарах Сморгоні--добра прамоўца і добры юмор «Чырвоная Зямля».

У часе кампаніі па распаўсюджванню «Чырвоная Зямля» ён добра агітаваў за падпіску.

А калі нейкія вочы правярылі самота прамоўца,--аказалася: ён не толькі не вышывае газету, але нават мае не--«яна толькі для піонэраў, сорама не чытаць»--гаварыў ён многі.

Кі добра агітаваў за навізацыю, за абарону краіны Саветаў і супраць капіталістычных агул, якія пагражаюць нам вайной.

Але на заявках вайсковага гуртка яго на ўбачыце, ён, бачыце, сядзіць на райкоме з адной камсамолькай і маюць тае сама праводзіць індывідуальную агітацыю.

Камсамольцы спачатку цярпелі, а потым паднялі шум.

Ці-ж камсамольцы будуць дзяржаўныя хадзі дзяржавы свайго сакратара, наогул яго агітацыю? Памойму не.

Крывалал.

Для Францыі забяспечэнне міру азначае--забеспячэнне тых асіа, якія захоўваюць ён і не самостойна Польшчай.

Для Нямеччыны нававіць. Нікае «уміравленне» неагучыма,--покуль Ліга не дапаможа вырашць ёй рашэйныя тэрыторыі, якія пасля вайны адыймаў да Польшчы.

Англія-ж жадае, каб Ліга абмежавалася гутаркай аб міру і гэтым гутаркамі прыкрыла-б ле падрыхтоўку да нападу на СССР. Аля ангельская газета кажа аб гэтым вельмі асіа:

«Значыцца павольна Лігі Нацый,--піша яна,--на ўспрачых і не ў перамовах, якія будуць прыняты на пасаджэннях пленуму. Значыцца яго ў тым прынятых гутарках, якія выдуць паміж сабою прыхаўныя на пленум міністры.

А што абавязваецца ў гэтых прынятых гутарках--добра вядома.

Абавязваюцца чарговыя прадэсты Чэмпіёны на арганізацыі аднаго флэту і падрыхтоўкі базам для нападу на СССР».

Вось што піша пра Лігу Нацый а-гэльская буржуазная ўрадавая газета.

Вось да выхавання ліх паліау накіравана ўся «праца» Лігі Нацый.

Вяртыце-ж, што Ліга можа адграць хоць маленькую ролю ў пачатку сканчэння ўброеньня, у пачатку адхілення новай вайны--вядома ніхто не абіраецца.

Свае «правадзіцельска» у вырашэнні ўсіх гэтых пытанняў яна падхвочыла добра паказала прапоўны масам на працягу апошніх гадоў.

І вядома, ніхто не расцярэвае працы інакш, як нікакую балтаўне, якая прынесці да міру паміж народамі ні ў якім разе не можа.

Албін.

Калі піонэры з ахвотай ідуць у атрад...

ДЗЕЛІМСЯ ВОПЫТАМ ЖЫВОЙ І ЦІКАВАЙ РАБОТЫ.

Чакаем ад дапішчыкаў, піонэрскіх і комсамольскіх працаўнікоў, а таксама ад саміх піонэраў допісаў аб лепшых прыкладах піонэрскай работы.

Агляд працягваецца. Увага агляду!

Чаравікі і боты--бяспрытульным.

(Насовіцкі раён, Гомельскай акругі).

Піонэры дэжуралі ў хатах-чыталінях і парках (Лугун, Чарніца і Падобранка). Прымаюць удзел у працы бібліятэчнага гуртка і дапамагаюць яму ў працы (Насовічы). Маюцца грамадзкія арганізацыі, сабрамі якіх састаюць піонэр-атрады--МОПР і ТСОД. Праца ТСОД пры адным атрадзе выявілася ў наставіцкім спэцыяльным на карысьць бяспрытульным.

У Хадабравіцы комсамольская ячэйка, на вылучаныя піонэрамі грошы ад пастаўшай спэцыяльна, навука матэрыялаў, і комсамольцы пашлі бяспрытульным боты і чаравікі.

Калі адбыліся перавыбары сельсаветаў, піонэры малявалі дынамікі і разнісілі выбарчыя пазы.

Праца сярэд неарганізаваных дзяцей ладзіцца, але пераходзіць і вышэйшай

у наставіцкі спэцыяльны і масавы гуляны.

У школе піонэры прыбіралі каласы, прымаілі ўдзел у школьным самакіраванні. У двух школах арганізавалі пераплетныя майстэрні, і атрымалі грошы ішлі на карысьць дзяцей Заходняй Беларусі.

Важнай былі заданыя піонэратрадам заданні: «аб ахове карысных ішчак» і «ак арганізацыі агарод». Акрамя гэтага, раббюро склікала нараду навадыроў, дзе сумесна з аграфонам прапрацавана шматлікіх аб сельска-гаспадарчай працы. На сёньняшні дзень у нашым раёне мы маем арганізаваных--7 калектывных агародаў і асобных градак (Нрыбнікі, Душніўка, Івакі, Насовічы, Прохараўка, Чарніца і Падобранка).

Цэляшэўская.

Сваімі рукамі.

(Рагачоўскі раён, Бабруйскай акругі).

Каб правяралі, што робіць піонэрска атрады і як ладзіцца праца на навадыроў тэхнічна-прадучных навываў, Рагачоўскі райком комсамолу правёў расправу выстаўку гэтай працы. За неспаданна выставілі была разгорнута падрыхтоўчая праца ў атрадах. Божны атрад рыхтаваўся да выставі, і ўсе а вакарлі-наспіс чакалі яе. Ужо за тыдзень да выставі, атрады пачалі прыносіць зробленыя рэчы, а ка дню выставі--10-га дзевяці--было аталікі матэрыялаў, што мы гатуем і не чакалі.

Што было на выставі.

Модэль на выставі было каля 60, а якіх больш характэрныя выяўляюцца: дзягнік з вагонамі, вітрак, выгляд памат-навадыроў, моўнай Лёніна, дзевяці модэлі самавёту, выгляд дэаваіравава-навадыроў і шмат іншых рэчаў, больш характэрных для гарадзкага жыцця.

Модэлі, адбываючыя вясковыя жыццё: ручная крамлёўка, якую можна карыстацца ў гаспадарцы (праца двух вясковых піонэраў), тры ткацкія варштаты

(жрэмы), а якіх на двух маюцца навываў вытканага палатна, дзевяці самавёту, плуг, барама, сані, конская збруа і інш.

Вялікую увагу гаспадарчы навываў на сабе робіць гуртка ручнай працы пры цэнтэральным піонэры. Былі досыць добрыя рэчы, якія адбываюць гарадзкае і вясковыя жыццё. Нельга не скажаць і пра ўдзел ацэбрат у выставі, матэрыялы якіх вельмі зацікавілі гаспадарчы выставі: вырэзкі, будынік з кардону, ручная праца і інш. Мяславіцкі атрад за тры гады перадаў у комсамол 26 піонэраў, профшкольскі--17 піонэраў.

Метах заданні ўважліва ўсю працу ў піонэратрадах. Атрад саўхозу Цімава распрацаваў нядла добра сельска-гаспадарчыя заданні: «аважынасьць агароднінства ў сельскай гаспадарцы». У выніку распрацоўкі гэтага заданні, атрад арабіў спой піонэратрадаў з 36 градаў. Родненскі атрад распрацаваў заданні: «санітарныя ў вёсцы». У выніку--атрад пакаваў а каменнаў жоскіх каля вёскаваму.

Нурлукоў.

Малынікі будэнаўцы.

У акцябрат.

(Гарадон, Бабруйскай акругі).

Група акцябрат арганізавалася ў 1926 годзе. Спачатку праводзіліся гутаркі, што такое акцябраты. Якім павінен быць акцябрат. Праводзіліся гульні, сьпеваы, пагуляньні. Зьбіралі лясныя травы.

Акцябраты займаліся дома. На двух зборах займаліся шыводом; акцябраты прыносілі з сабою іголка, нітка і вавалы матэрыя.

На першым раз парамалі выканаць такое заданні: пашыць спадніцу. Усе прыняліся за працу: хто рожа матэрыя, хто шые і, такім чынам, нашлі спадніцу. На гэтых занятках самі напружалі попратку тым, у каго яна была парваная; пасля адбыліся гульні і сьпеваы. У другі раз рабіліся кошыкі і кветкі з палеры; гэтымі кветкамі і кошыкамі ўпрыгожвалі вулі і хаце і школе.

На сьвятках групы малывалі, чыталі газэты і часопісы.

Матэрыя гэта праца вельмі зацікавіла; лым самі паказвалі на занятках, як трэба шыць. Некаторыя з іх казалі: яш думалі, што акцябрат пучаць толькі гуляць ды сьпяваць.

Акцябраты і некаторыя піонэры самастойна ашывалі п'еску. Добра гавучылі жэ і палатніна спэцыяльна для бацькоў. Пасля першага спэцыяльна дзеці ашывалі другую п'еску і на гэты раз паставілі пашыць спэцыяльна. На апошнім было шмат дарослых.

На сродкі ад спэцыяльна ашывалі газэты, шывалі шыві і г. д. У часе напаміні на дапамогу дзецямі Заходняй Беларусі, акцябраты сабралі і р. 25 кап.

Градні на „Святую Тройцу“.

(Саўхоз „Чырвоная Зорка“, Глускі раён, Бабруйскай акругі).

Падыхло сьвіта „Святая Тройца“. Замест таго, каб пайсьці пагуляць, піонэры пашлі да кіраўніка саўхозу, узалі ў яго конны, плуг і іншыя прылады і ўзвалі вялікі аучастак зямлі. Потым пашлі за насьвёнем розных сартоў. Прыцягнулі агародніна (практыканта), які і раслуначыў нам, як апрацаваць градні, як лепш садзіць. Такім чынам, было засаена тры вялізарныя грады розных агароднін. Адзін капустаў было каля 200 галоў.

Мы правалі вялікую працу па барацьбе са шкоднікамі садоў і розных расьлін.

Мы правалі пасья ўсёй сельска-гаспадарчай працы вёсак, нуды за-прасілі сваіх бацькоў і сялян вёскі. Аўтарытэт наш значна ўзрос.

Кузьма Гарбульня.

Наша будаўніцтва.

(Клімавіцкі раён).

Па агляду дасягненьняў у піонэрабаче Клімавіцкі райком комсамолу вылучыў камісію, апошняя правала агляд 6 гарадзкіх, 10 вясковых і 3 месцавых атрадаў.

У галіне грамадзкай працы піонэрска атрады аказвалі значны аўтарытэт сярод пасельніцтва ў сваіх бацькоў. Іва-наўскі, Паўлавіцкі і профшкольскі атрады арабілі пасадку дрэў каля дарагоў школы і ў сябе каля хат. Саўхозкі атрад арабіў паказальны піонэратрадаў з дапамогай аграфона, гэты атрад ўсіх дапамог сям'ям чырвона-армейцаў: рэзаў дрэвы. Родненскі атрад паслаў з каменнаў мосьцік каля калядзеву і ў некаторых хатах сава дапамог ашывіць бланшчы і тараханаў. Міаславіцкі атрад падчыніў мосьцік.

У галіне выхаваньня працы мы маем паліпшэньне дысцыпліны. У вяска полі-тачнае разьвіццё піонэраў, узрос лік піонэраў-комсамольцаў.

3 вуліцы--на вечар.

Масавыя вечары і пагуляньні--гэта найлепшы спосаб працы сярэд неарганізаваных дзяцей.

Шмат думалі нашы піонэры над тым, як ладзіць працу сярэд неарганізаваных дзяцей. Некалкі разоў спраба-валі рабіць сходкі неарганізаваных дзяцей, але на іх ніхто не прыходзіў: «судзі» сходы яш цікавілі.

Першым такім вечар для неарганізаваных дзяцей старобінінскі піонэры (Саўхозна) ладзілі ў дзень Чырвонай арміі. На гэты вечар прышла ўся дзевяці мястэчка. Пелі прыпеўкі і частушкі над гармонік, пасья рабіў ўспаміны старым чырвонаармейцам. Успаміны былі цікавыя--аб паліках. Потым піонэры-вучні і іншыя дзеці расказвалі асьцялі апаваданьні, дэкламавалі, пелі, а ў канцы скаталі «сважачка» над гармонік. Вечар закончыўся прамовай навадыроў. Два другія вечары прашлі яшчэ лепш. Усе неарганізаваныя дзеці, якія раней не хацелі з нам хадзіць, цяпер ідуць з ахвотай.

Такія вечары мы праводзім амаль кожным тыднем.

Р.-н.

У піонэрскай лягеры.

Організоўваем досуг піонэраў.

(Песчанскі с.-с., Копыльскага раёну).

Дэакталініа «Антонана» ладзіла на-даўна экскурсію. На дарозе была правед-лена гутарка навадыроў і аграфона аб расьлінах, якіх знаходзіліся недалёка ад дарогі.

— Як гэта ўгноўваць глебу, каб лепш расьлі расьліны?

— А якія расьліны прыносяць карысьць для сельскай гаспадаркі?—Пыталі піонэры.

Прышлі ў калектыв «Роскіт», там дзеці паказалі як робіцца сыравіна і г. д. Зьдэталіліся дзеці як гэта хутка, у 10

хвілін, робіцца квашынае малако.

— А ў нашай вёсцы дзе ціжкі квашы-на некалькі дзён!

Піонэры самі вучыліся рабіць сыры, крудзілі апаратар, выціскалі сыроваткі і г. д.

Потым экскурсія накіравалася ў асьцу Сьвішчу, дзе быў разьведжан пітонік саду.

Экскурсанты пакупаліся і калі соней-ка ўжо было высока, накіраваліся дамоў. Такія экскурсіі надта ажыўляюць працу вясковага піонэратрада. Такі досуг--на нашаму самы лепшы і разумны досуг.

Луцвіч П.

3 лемантарамі пад пахаю.

(Гарадзёцкі атрад, Бабруйскай акругі).

Выканаць заданьне па зьвешчэньню напісьменнасьці мы даручылі асобным зьвешчэньям. Адно зьвешчэ пашло ў пасе-лак, арабіла падлік напісьменнасьці і пра-валя з імі два сходы, дзе было раслу-мачае пытаньне аб зьвешчэньні напісь-меннасьці. Насья гэтага ладзілі за-няткі.

Другое зьвешчэ, разам з наставінікам, арганізавала заняткі з дарослымі напісь-

меннымі. Цяпер, дзякуючы нашай працы, 15 напісьменных дзяцей прысутнічаюць на занятках 3 разы ў тыдзень, дзе аучацца чытаць і пісаць.

Зараз піонэры рыхтуюць платны омы-тэль на карысьць напісьменных; са-сбрааныя грошы будуць хутка ашыві, сшыткі і літаратура.

Саснова.

Агарод і кніжка.

(Рудзінская школа, Сьмільвіцкага раёну).

Пры Рудзінскай школе маецца кава-лак поля, які раней аўсёды пуставал.

Мінудуя вясной школа скарыстала яго пад агарод, як паказальны аучастак. Дзеці выпрацілі ў бацькоў на некалькі капеек і закупілі для агарода пасеянае вавадзкага гатунку. І вёсь на агародзе распахалася праца: дзеці рабілі градні, селі, саджалі карашнілоды пад наглядом наставінікаў школы.

Прышла вёсень. Люба было правісьціся ля град усе парасло зешш, чым на су-сёдніх агародах. Асабліва адоволенды бацькі, дзеці якіх працавалі на агародзе.

А калі прышла зіма і ў школе пача-зілі заняткі, на дапамогу дзецямі, нава-чым кніжкам, прышоў агарод. Прадалі агародніну, якую вырасьцілі за лета і атрымалі за не 70 руб. За гэтыя грошы купілі кнігі.

Лётарэя--для кітайскіх дзяцей.

(Мясцэчна Ушачы, Полаччына).

Распрацоўваючы заданьне «Дапаможам дзецям Кітаю», атрад наставіні арганіза-ваў лётарэю.

Піонэры адразу ўзяліся за арганізацыю.

— Дзе вазьмем рэчы?—пыталіся адны.

— Зьбіраем сваё!--чужаца адказ. Так і арабілі.

Зьбіраць розныя рэчы для лётарэі наміж піонэраў і неарганізаваных дзяцей узяліся

два зьвешчэ. У выніку работы двух зьвешчэ было сабрана 53 штук розных рэчаў. Тут былі: кніжкі, сшыткі, алоўні, мыла, зубны парашок і г. д.

Лётарэйны білет наштаваў 5 кап. Розы-грышы адбываліся. Усяго сабрана праз лётарэю 10 рублёў. Гэтыя грошы мы адоводалі кітай-скім дзецям.

Зьм. Хвойна.

Як мы завербавалі дапішчыкаў.

(Вопыт бранскіх піонэраў).

Першае, што кідаецца ў вочы пры ўваходзе ў клас--гэта насьвёненныя газэ-ты. Пры насьвёценгазеце з самага пачатку працаваў гурток дзяткоў. У гуртку займаліся 23 дзяткі.

Калі ў першым нумары яшчэ сустра-каліся допісы, надобныя на сухія супа-вадачы, дзе ў апошняй насьвёценгазеце ў лётку «Наша творчасьць» зьвешчэлі на дзённы апаваданьні з жыцця бяспры-тульных і вершы. У гуртку дзяткоў праходзіліся гутаркі аб тым, як трэба пісаць, якім павінен быць дзяткоў; кожны нумар газэты гурток калектывна абмяр-воўвалі. Часта на занятках разьбіраліся артыкулы з «Ленінскай Іскры» і «Піо-нэрскай Прадзі». У школе гурток рашыў правесці абсьвядзеньне, якія газэты чы-таюць вучні. Піонэрскае газэты чытаюць

ўсяго некалькі чалавек. Многія прагпа-даюць і то родна, талоўным чынам, раба-чы і комсамольскія газэты. Гурток ра-шыў, што трэба біць трывогу, і тут-жа паставілі: «Павесці агітацыю за па-ліську на «Піонэрскае Прадзі». У выні-ку было сабрана 35 чалавек новых на-дпішчыкаў.

НА ВАРЦЕ САВЕЦКІХ МЕЖАЎ.

У ВАЙСКОВЫХ ГУРТНОХ, У РАБОЧЫХ БАТАЛЬЁНАХ РЫХТУЕЦА МОЛАДЗЬ ДА АБАРОНЫ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАЙ БАЦЬКАУШЧЫНЫ.

ПРАВЕРЫМ, ЯК ПРАЦУЮЦЬ ВАЙСКОВЫЯ ГУРТНІ, УЗМОЦНІМ ІХ ДЗЕЙНАСЬЦЬ, УЦЯГНЕМ НОВЫЯ КОЛЫ МОЛАДЗІ.

Як працаваць у ваенным гуртку.

Заняткі ў полі.

Каб выхадзіць у саброх ваеннага гуртку багатыя жыццё, треба часцей наладжваць выхад у поле.

Дзілі выхадзіць у поле лешы ва ўсё выбіраць свабодныя дні, калі ёсць магчымасць вылучыць больш часу для заняткаў у полі.

Выхадзіць у поле, віраўнікі валіцца рапай ва ўсё знаходзіць саброў гуртка а значным мисловасці ў багаты абставінах і ў умовным прымаўца к ёй.

Для гэтага, адвёшы адну групу займаючыся на 600—800 крокаў, треба паказаць другой групе, як кожны ўзгорак, лясны, куст і г. п. у багаты абставінах мае надвычайна вялікае значэнне і можа служыць ці ўпору для стралябы а вітоўці, ці захоўваць стража ад прыціўніка. Разам з гэтым треба даць разуменне аб рэльефе мисловасці і тут-жа на практыцы паказаць, дзе знаходзіцца вяршыня, грэбень, нізіна і г. д. Потым даць разуменне аб прыёмах маскіроўкі адвечнага баіца і навучыць будаваць найпростыя выхадзіць ахоўу для ўсіх стралябы.

У часе наступнага выхадзіць у поле треба навучыць гурток вакамернаму азначэнню адлегласці да цэлі, прыгатуны з розных становішчаў і прыцэпаванню на сапраўдную адлегласць. Тут гурток на практыцы перакапаваць, што вялікія прадметы адлюстраваны бліжэй, а малыя на той-жа адлегласці ад іх—далей і што пры азначэнні адлегласці треба ўлічваць і складкі мисловасці і рознае асвятленне прадметаў.

Давіць разуменне аб азначэнні ад-

легласці да цэляў, треба выкарыстоўваць мисловасць для вывучэння прыёмаў прыгатуны з розных упораў (бугу, каменя, камні і г. д.) і паказаць, што треба прапрацаваць, каб прыгатуныца к бою (ааражэнне вітоўці, азначэнне адлегласці і ўстаноўка прыцэпу).

На меры атрымання практычных навыкаў можна азнамляць гурток з стромі аддалення і тэхнікай яго руху пад агнём праціўніка: перабежка, перапаўзаўне, скрыты рух. У часе гэтага заняцця сабраў гуртка даводзіцца аб абавязках асобнага баіца ў бою і ўвесь час будучы практыкавацца ў рашэннях нескладаных тактычна-стральных задач.

Калі гурток правядзе некалькі заняткаў у полі, добра зрабіць праверку прадданага на занятках шляхам самастойнага рашэння рознага роду задач. Для правільнага заняткаў гурток падзяляцца на дзве часткі.

Толькі правяралі сваю баявую выпушчу ў полі, страляк можа падрыткавацца да працы ў сапраўднай боіцы.

Н. К.

Як прыгожы былі пастановы...

(Ячэйка ЛКСМБ, пуні і руху станцыі Менск МББ чыгуны).

Калі няці жасіца будзе, як арганізаваўся вайсковы гурток пры ячэйках ЛКСМБ, службы пуні і руху станцыі Менск МББ чыгуны.

Ячэйкі вынеслі на сваіх столах пастановы аб тым, каб усе камсамольцы хадзілі на заняткі вайсковага гуртка, каб вывучалі вайсковую справу. Але дзе там!

Яны лепей сходаць куды-небудзь пагуляць, чым ісці на заняткі. З гэтага прычыны гурток, які існуе каля 5 месяцаў ніводнага разу добра не правёў сваіх заняткаў.

Вось як нашы пуні і рухавікі вясніваюцца.

Райскі.

„Чырвоныя“ і „белыя“.

(Мястэчка Старобін. Случчына)

Было каля 4-х гадоў раніцы, калі на рынку раздаўся сымгал і некалькі залпаў з стралябы. Гэта быў звак на збор. Яшчэ перад Дзяніным Тыхнем нашы навадзны задумалі арганізаваць гуляньне. Дзеся гэтага ў школе і на рынку былі вывешаны авесткі ў форме загадаў. Для цікавасці можна прывесці змест гэтых загадаў:

27-га праводзім гульні. Усе, хто нарадзіўся ў 1910-11-12-13-14 і 15 г. г., усе, хто можа насіць аружжа, дзеці школы і вуліц, прызываюцца ў армію тав. Будзёнага і банду бацькі Махно і г. д.

Цэлыя дні можна было бачыць каля гэтага афішы кучы людзей, якія са зьдзіўленнем пыталі адзін у другога, што гэта будзе? Усёго на гульні было зарэгістравана каля 300 дзяцей. Яшчэ перад зьездам усе зарэгістраваныя былі падзелены на два лагеры—на чырвоных і на белых, армію Будзёнага, і белых—банду Махно. Гэтыя лагеры паводзілі ў сваю чаргу былі разьбіты на штабы, разьбяр, а ў чырвоных была яшчэ і друкарня. Усё было загадава абгаворана і пазначаны месцы штабаў і друкарні, што зьдзяляцца сапраўды для другой партыі. Кіраўнікі гэтых лагераў былі пазначаны навадзны атрадаў.

Такім чынам, як толькі раздаўся сымгал і першыя два залпы, адразу-ж уся плошча рынку была поўна дзяцямі і дарослымі, якія ўвесь час сталі ў баку і з цікавасцю наглядзілі за гульні дзяцей. Адрыву белых і чырвоных адлучыліся адзін ад другога і тайком пакіраваліся ў штабы.

Друкарня чырвоных яшчэ да пачатку гульні пачала сваю працу. Было «надрукавана» (рукапісам) шмат адоваў, плакатаў і адоваў, якія з незалежнай спрытнасцю былі разьбіты на мястэчку і нават у штабе ў белых.

Пасля белых захапілі друкарню і першымі ў тэрмін, якая знаходзілася ў муравана лаўцы. На вяртатках усіх

белых былі белыя бандыкі. А камандны склад белых быў адзеты ў вайсковую польскую адзежу; на іх былі польскія кантоныя шапкі «паніанкі» і пагоны. Таксама ў белых было некалькі баяных расійскіх стралябы і іншага роду аружжа. Камандзіры-ж мелі пры сабе кожны па рэвалверу і па шапцы.

Горда і бліскача ўвашла банду бацькі Махно ў мястэчка і пачала арыштоўваць усіх нападзых чырвоных і пачалі расьбіваць і руйнаваць зложаныя чырвонымі барыкады. Гаспадарылі яны покуль-што, бо яны бачылі, што за іх сапёном ідзе ўся войска чырвоных баіцоў. Чырвоныя падшоўшы бліжэй, адрыву нашым у наступленне. Ішлі дзёва радзі адна за другой. Треба сказаць, што ў чырвоных былі чырвоныя бандыкі, і камсклад таксама быў добра ўзброены. Сам «Будзёны» і «Махно» ехалі на конях, кожны пры сваім атрадзе. Пачалося наступленне чырвоных і супраціўленне белых. Увесь час тутым былі выстралы з рэвалверу і стралябы. Увесь рынак агушчыўся крыкам «ура». Перамагаў чырвоныя. Удзельны ў палон, яны разьбілі ўсіх белых і пачалі іх пад конвоем. Пасля вызвалілі з турмы сваю друкарню і ўсёй агульнай дэманстрацыяй пашлі да школы, адкуль разьбіліся на каталі.

Гульні працягнуліся, як на трэба лепш, усе было арганізавана. Піонеры і наогул усе дзеці, трымаўлі сабе як належыць. Уся публіка выказала сваю пахвалу піонерам.

У сям'і не бяз вырадка.

(Несцякая яч. ЛКСМБ, Клічаўскага раёну, Бабруйшчына)

Яшчэ адоўга да манёраў, Несцякая ячэйка ЛКСМБ пачала падрыхтоўку.

Амаль усе камсамольцы аўсім былі зважаныя ў строем, з маршам ды з іншымі вайсковымі штукамі. Вачаць хлопцы, што аднымі голымі пастановамі нічога ня прабіш, ды давай брацца за каварную працу.

На ініцыятыве ячэйкі быў наладжаны надзелені і на вывучэння гронаў закупілі розных прыладаў для стралябы на 15 руб., таксама быў зроблены каліхт—транчотка.

Заняткі пачалі праводзіцца рэгулярна раз у тыдзень, а два тыдні перад жніўнямі—пераз дзень.

20 жніўня была зроблена трыюга. Большасць камсамольцаў і боспартыйныя актыў аказаліся праз паўгадзіны і асьпеваем, пашлі да зборнага пункту ў Клічаў.

Але сярод нас знайшліся і такіх камсамольцаў як Грузд Алісей, Дыбала і Лузаноў, якія аўсім не аказаліся на манёры. Гэтага ачэйка німа аўшой не прпусціла і парашыла Грузда і Дыбала выключыць з шэрагаў ЛКСМБ—за дэзерцірства, а Лузаноў вынесшы строгую вымову.

Несцякі.

Палачане не адстаюць.

Разам з чырвонаармейцамі.

Два дні да выхадзіць на манёры. Камсамольскі атрак з 75 чалавек праводзіць падрыхтоўку заняткі. Сутнасць наступу, асноўныя наступы, маскіроўка, атака, пароход стайкаў і чымайка, сігналізацыя, усе гэта тлумачыць камандзір і зараз-жа ўсё гэта праводзіцца на практыцы. А пасля пашлі на манёры, спраўдзілі чырвонаармейскія манёры, ды камсамольскі склаў 5-ю роту Ж-скага стральнага палка і ўдзельнічалі на правах чырвонаармейцаў.

Далі палётны, абмундываньне. На спавіла былі камсамольцы, апраўтых у чырвонаармейскую форму.

Увечары, калі треба было ісці ў лагерь, прышлі з музычнай праводзіць іва і дэціны камсамольцы.

Адзіночым вірст 20 ад гораду, у 10-м Ю. быў зроблены прывал, спавілася на начую.

Наваўтра, а 4-й гадзіне—пад'ём. Пашлі мы ў паход разам з Ж-скім стральковым палком. Цэлыя казёна вышлігулася на вірсту. Ціха ідуць. Раптам—самалёт «ворог»! Казёна ўваходзіць у лес, хаваліся каб «ворог» ня прыкмеціць.

Ці даўля праціўнік? Калі бой—гэтае пытаньне ўсіх цікавіла, а асобна камсамольцаў. Не паспелі адхіліцца і вірсты, як казёна: «прыгатуны праймаюцца», пуні—«адзень праймаюцца». І казёна дала ўсё ідуць у проціпалатак.

Ужо відаць, што «ворог» білі. Не ідуць казёна. Разьбіліся на часткі, ідуць неаказанымі групамі—аддзяленнямі. Ціха прайрава на саванках балотаў і лясой, ідуць у наступленне.

Кожнае аддзяленне подалі свай аддзяленне. Хутка было «сапраўдны» бой. Гэта бой з невяржымым чымажым чырвонаармейцаў. Наступ пачаўся. Чутым выстралам, тахадоньне куліяйтаў, выбух артылерыі. Маскіроўка, паўжом ідом далей. Страляем. Треба перайсці вялікае багата, каб выгнаць торжы і даць пуніт—«боек». Мярдуна, але выбіліся. Ворог крыку адхінуць. Нашы пашыліся на гору. Палажылі раітам мячкіцы.

3 права ў лес «ура». Сінімі пуніцы ў атаку ды выгналі чырвоных. Інававае наступленне, але не надолга. Зноў наступ чырвоных і больш моцны. Чырвоныя гошыць білі ў лес.

«Камсамольскі атрак наперад!»—радаўся патак і мы сиритва падмажамі і пастройнай сідной наіскаем наперад. Стэкава работуюць куліяты. Але на гасадцы васта сінімі рываіца ў атаку.

Ужо 2 з паловай гадзіны дню. Усё змяняецца. Хочацца аддзячы і паводзіць. Але да можа стаяць на так-та білі.

Толькі з 6-й гадзіны прышлі на месца. Падобалі і палаткі спаві.

Ляжым на саво ў кардоме, а за савіной бурчыць кіно-апарат. Сяліцы савіны. Нашы вочарычкі з п'янаствам, а вёды куліяты лачар. А высока, высока пад кардомам тарчыны ватанка. У вёдым—радыі. І не дарма вёдыны пот. Гэтым потам зважываюцца мода куліятырае жыцьцё.

За ноч адпачыўшы мы ўжо ідзем больш багатым, зважывае песьню.

Прайшлі вірст 12. Камсамольскі атрак разьбіліся: адзін узвох заставацца, а другі—ілае ўперал. Адзіночым у вярсту вышлігаві тлумачыць, што праціўнік упералі і будзе сустрачыць бой. Треба выслалі разьбіць.

Ціха па лес ілае разьбіваць. Казёна—гаворым рукамі. Маскіроўка. Раптам—патак. Гэта—спраціўнік. Праз хвіліна пачынаецца бой. Лес адрывае ад выстралаў. Савілае парохам. Абова білі наступленне.

Мы перамаглі.

Праз паўтары гадзіны мы былі ў гораду.

І. Боаніа.

НА МАНЭЎРЫ

На гарэдавой вежы гадзінылік пачаў адбіваць 4 гадзіны раніцы.

У гэты час на акрыне Менску, на плядзі праходзілі толькі пасабныя людзі. З вуліцы выехаў селянін.

На вожы прабіла воем.

Як на замандзе з усіх вуліц на пляц пачаліся кавалерыя. Праз хвіліну увесь пляц быў усеяны коньміцай. Там, у канцы казен, спыніліся павозкі з куліяметамі, а іх—абоз.

чыт,—яны-ж на ведаюць, што мы атрымалі заданьне ўдарыць ім у тыл.

— Во, калі будзе перапаўзаў! Будучы гэта яны ехалі сабе наперад, а з-заду куліяметы: тра-а-а-а, та, та, та... Не паспеець і азірнуцца, як мы іх таго...

— Чаго?

— Ды перастраляем усіх. Не паспеець яны разгарнуцца ў баявую гатунаць.

Да гэтага гуртка чырвонаармейцаў да-

На манёрах.

Камандзіры атрымалі баяны загад ад палкавога і перадалі яго чырвонаармейцам.

— Можна курыць,—крыкнуў камандзір.

— Можна курыць... можна курыць,—паўтарылі камандзіры эскадронаў—кожны каля свайго эскадрону.

Зарухаліся, заліскалі шаблямі і пікамі, загавалі.

— Ну, ты Ахрэмчык, вразумей баявую падану?

— Зразумей,—ціверда адказаў кавалерыст, трымаючы адной рукою піку, а другой—пугару.

— Як па тваёму, хто пераможа на манёрах?

— Ну, вразумела, мы—адказаў Ахрэм-

чынчыла яшчэ некалькі чалавек. Пачалі маляваць планы перамогі.

— Яны-ж на будучы ведаць, будучы ехалі, а тут з лесу вышліцае бранавік і... пашла работа.

— А што будзе, калі да гэтага яшчэ пусьцім газы? Разаб'ем у пух, нічога яны ня робяць.

Стратэгі гэтага гуртка расправазі падрыхтаваць баявога заданья та, што вораг будзе разьбіты абавязкова. Наскок з тылу... з лесу бранавікі... газы...

— У пахо-о-о!—скамандаваў камандзір полка.

— На жона-я-які!—пакрычалі камандзіры эскадронаў.

Заліскава зброя. Вах коньмі выроста шчапіна з доўгіх шік. Конь камандзіра

крута павярнуў улева. За ім выстраілася каманда з палкавым штабдарам.

— Шагам на-а-арш!

Адна за другою шасцёркі крута паварачваліся налева. Вось ужо увесь полк

Гэтым нажом перарэжце горла імперыялістам.

У мястэчку Астрашніцкі-Гарадок савіны ўрачыста сустракалі чырвоныя часты. 5-му нахотану палку былі паднесены букет кветак і ніж саматужнага выробу. На вахы такі надпіс: «Гэтым нажом перарэжце горла імперыялістам».

У вёсцы Навасёлкі чырвонаармейскія частыя паднеслі вышты беларускімі ўзвораі рупнік. Праз увесь час паходу частыя, якія ішлі на манёры, іх сустракалі велікі радасна і прыліна.

Часты, якія прымаюць удзел у манёрах, 23 верасня занялі пункты, з якіх пачынаюць дзейнічаць.

Штабам кіраўніцтва расправазі плян манёраў. Уся работа на падрыхтоўцы скончыла 23 верасня вечарам, а 24 верасня, а 6 гадзінаў, манёры пачаліся.

Усе манёры разьбіты на 4 ходы, кожны з іх мае сваю асобную мету. Кожны ход дасяе магчымасць правяршыць падрыхтоўку частыя за прыклад па апошнім асвоўнай галіне вайскавай вучобы. Палітычнае кіраўніцтва прыстасоўвае палітасветірану да апаратунай.

Першы ход манёраў—сустрачны бой. Часты, выходзячы з раёнаў распаўсюджвання, ідуць да сустрачы друг а другам і вядуць бой. Пры гэтым ходзе будзе правяралца работа чырвонаармейцаў і кампалітэскаў па азначэнні разьбедкі, паходнае ахоўа і пераходу ў пазоднага парадку ў баяны. Галоўная мета палітасветработы—гэта абслугоўваць у першую чаргу апаратунае заданьне. Гэта будзе і ў апошніх ходах манёраў.

Другі ход манёраў—абарона для «чырвоных» і наступленне для «сініх». У другім ходзе прымаюць удзел часты ДТА—Авіахіму. Гэты ход мае мэтаў правяршыць, пакалікі частыцамі ўсвоены новы баяны статут.

Трэці ход—такі самы, што і другі, але «чырвоныя» і «сінія» мяняюцца сваімі ролямі. Чырвоныя вядуць наступленне, а сінія—абарону.

ілае па доўгай простае вуліцы. У канцы казені на брук зыхала апошняя павозка з фуражом.

Далей наперадзе аркестр зайграў марш Будзёнага.

С. А.

Частыя пачаўся, чутым выстралам, тахадоньне куліяйтаў, выбух артылерыі. Маскіроўка, паўжом ідом далей. Страляем. Треба перайсці вялікае багата, каб выгнаць торжы і даць пуніт—«боек». Мярдуна, але выбіліся. Ворог крыку адхінуць. Нашы пашыліся на гору. Палажылі раітам мячкіцы.

3 права ў лес «ура». Сінімі пуніцы ў атаку ды выгналі чырвоных. Інававае наступленне, але не надолга. Зноў наступ чырвоных і больш моцны. Чырвоныя гошыць білі ў лес.

«Камсамольскі атрак наперад!»—радаўся патак і мы сиритва падмажамі і пастройнай сідной наіскаем наперад. Стэкава работуюць куліяты. Але на гасадцы васта сінімі рываіца ў атаку.

Ужо 2 з паловай гадзіны дню. Усё змяняецца. Хочацца аддзячы і паводзіць. Але да можа стаяць на так-та білі.

Толькі з 6-й гадзіны прышлі на месца. Падобалі і палаткі спаві.

Ляжым на саво ў кардоме, а за савіной бурчыць кіно-апарат. Сяліцы савіны. Нашы вочарычкі з п'янаствам, а вёды куліяты лачар. А высока, высока пад кардомам тарчыны ватанка. У вёдым—радыі. І не дарма вёдыны пот. Гэтым потам зважываюцца мода куліятырае жыцьцё.

За ноч адпачыўшы мы ўжо ідзем больш багатым, зважывае песьню.

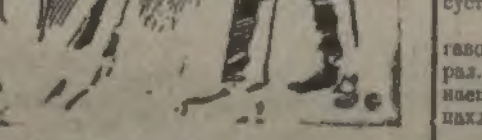
Прайшлі вірст 12. Камсамольскі атрак разьбіліся: адзін узвох заставацца, а другі—ілае ўперал. Адзіночым у вярсту вышлігаві тлумачыць, што праціўнік упералі і будзе сустрачыць бой. Треба выслалі разьбіць.

Ціха па лес ілае разьбіваць. Казёна—гаворым рукамі. Маскіроўка. Раптам—патак. Гэта—спраціўнік. Праз хвіліна пачынаецца бой. Лес адрывае ад выстралаў. Савілае парохам. Абова білі наступленне.

Мы перамаглі.

Праз паўтары гадзіны мы былі ў гораду.

І. Боаніа.

За ачысткам вітоўні.

